

Sigaranın Zararlı Etkilerinden Arındırılmış Bir Türkiye Hedefine Katkı İçin "Sigara Alarmı Bülteni" Yayın Hayatına Başladı

Günümüzde sigara içiciliği ve pasif içicilik (sigara işmeyenlerin ortamdaki sigara dumanını solması durumu) önlenabilir en önemli hastalık ve ölüm nedenlerinden biri. Gelişmiş ülkelerde sigara salgınına karşı mücadelenin kazandığı başarılar uluslararası sigara tekellerini geliştirmekte olan ülkelere yöneliyor. Tekellerin yeni pazarlar yaratmaya yönelik strateji ve taktikleri -özellikle gençlerde- sigara içme prevelansını arttırıcı bir etki de gösteriyor. Henüz temel sağlık sorunlarını çözmemiş gelişmekte olan ülkeler yeni ve büyük bir sağlık tehditiyle karşı karşıya. Bu gelişmelerden ülkemiz de payını alıyor. İşte bu nedenle şimdi; sigara salgınıyla mücadeleye hız kazandırmak, başta hekimler olmak üzere halk sağlığı savunucularının önünde erelenemez bir görev olarak durmaktadır.

SİGARA ALARMI sigara sağlık ilişkisi ve sigara salgınıyla mücadele stratejileri konusundaki temel bilgi birikimini yeni çalışmalara sağlıklı bir baz oluşturacak şekilde okuyucularına aktarmayı amaçlıyor.

Konuyla ilgili kanıtlanmış gerçekleri, araştırma bulgularını, haberleri, duyuruları, uluslararası gelişmeleri ve okuyucu görüşlerini içerecek olan **SİGARA ALARMI** bir yandan toplumu aydınlatmayı hedeflerken, mücadeleye katkıda bulunacak kişi ve kurumların iletişim aracı olmayı da amaçlıyor.

Bu çabalara katkıda bulunmanızı diliyor, sigara sağlık ilişkisi ve mücadele stratejileri konusunda araştırma, derleme ve görüşlerinizi içeren köşe yazılarınızı, fotoğraf ve karikatürlerinizi göndermenizi bekliyoruz.

SİGARA ALARMI

Üçayda bir yayınlanır.

Abone ücreti: 40.000 TL

Abone olmak için, abone ücretinin Türkiye Halk Sağlığı Derneğinin Akbank İstanbul Abide-i Hürriyet Şubesi 1760-8 nolu hesabına yatırılarak banka dekontunun adresimize gönderilmesi gerekiyor.

Trafik Kazalarında İyiye Doğru mu?

Hikmet GÜRBÜZ*

Ülkemizdeki trafik kazaları ve ona bağlı her sonuca ait değerlendirmelerde karamsar bir tablo çizmek alışkanlık haline almıştır. Trafik kazalarında Dünya'da birinci sırada olmamızdan tutunuz, heryıl, 10.000 insanın ölmesine kadar yapılan üzücü yorumlara dayanılarak dizler dövülür. Nerede ise ağıtlar yakılacak.

Elbetteki kazalar ve ona bağlı sonuçların hiçbir şekilde savunulur yanı yoktur. Ancak bazı verilere göre yapıyoruz değerlendirmeler bizim çok töye gitmediğimizi ortaya koyacaktır. Trafik denetimlerinde etkinlik, alt yapısal gelişmeler, sürücülerin kurslarda eğitilmesi başta olmak üzere bazı diğer nedenlerin katkısı ile kötüye gidişte azalma sezilmektedir.

Araç sayısının artması, ona koşut olarak sürücü sayısının da artmasına ve doğal olarak trafik kazası sayısının da artmasını peşinden getirecektir.

Bu yazıda trafik kazaları ve ona bağlı sonuçlar:

- Araç ve sürücü sayısındaki artış ve oranlar.
- Bin araca karşılık kaza ve ölüm sayı ve de oranlar.

- Bin sürücüye karşılık kaza ve ölüm oranları şeklinde iki dönem karşılaştırılarak incelenmiştir. Bu dönemlerden birisi 1985-1987 yılları arasında üç yıllık dönemdir. 1988-1990 yılları arasındaki üç yıl ise diğer dönemdir. Çünkü bu dönemler, ülkemizdeki gerek araç durumunun gerekse sürücülerin niceliksel ve de niteliksel yönden çok belirgin değişimlere tanık olduğu dönemdir.

1985-1987 yılları arasında artış oranı araçlar için % 57,7 sürücüler için % 29,5 olarak tesbit edilmiş olup aynı rakamların 1988-1990 yılları arasında oransal artışa göre daha fazla olduğu tablodaki sabittir. Birinci döneme göre ikinci dönemde araç artış hızı % 2,7 sürücü sayısı artış hızı ise % 3,5 gerileme kaydetmiştir. Böylece, ikinci dönemde sürücü kurslarından olağanüstü sayıda fazla mezun verildiği söylentilerinin rakamsal olarak ortaya çıkmadığı ortadadır. Üstelik 1987 yılında herbir araç başına düşen sürücü sayısı 1.51 iken 1990 yılı sonunda aynı rakamın 1.52 olduğunu görmekteyiz. Yani sürücülümüzün ülkemizdeki araç başına artışları binde bir gibi çok anlamlı olmayan gelişme göstermiştir.

Tablo bize çok çarpıcı bir şekilde kaza ve sonuçları açısından 1988-1990 dönemi rakamlarının daha ferahlatıcı olduğunu göstermektedir. Bu rakamların daha ferahlatıcı olduğunu aşağıdaki her 100 araç başına kaza ve ölüm, her 100 sürücü başına düşen kaza

* Kamu Yönetimi Uzmanı

TABLO- I : Ülkemizde Araç Ve Sürücü Sayılarının Dönemlere Göre Karşılaştırma Tablosu

	Dönem 1				Dönem 11			
	1985 (Sayı)	1987 (Sayı)	Fark (Sayı)	%	1988 (Sayı)	1990 (Sayı)	Fark (Sayı)	%
Araç	2735141	2987215	612074	25,7	3313015	4091888	778883	23
Sürücü	3474643	4502065	1027412	29,5	4919156	6235196	1316040	26

TABLO- II : Ülkemizde Trafik Kazaları Ve Bağlı Sonuçlarının Dönemlere Göre Karşılaştırma Tablosu

	Dönem 1				Dönem 11			
	1985 (Sayı)	1987 (Sayı)	Fark (Sayı)	%	1988 (Sayı)	1990 (Sayı)	Fark (Sayı)	%
Kaza Sa.	65831	110207	44376	67,4	107651	115600	7949	7,4
Ölüm Sa.	5680	7530	1850	32,5	6846	6298	-548	-8
Yaralı Sa.	51586	80321	28735	55,7	79174	88013	8839	11

TABLO- III : Ülkemizde Her Bin Araç Karşılık Kaza ve Ölüm Sayısının Dönemlere Göre Karşılaştırma Tablosu

	Dönem 1				Dönem 11			
	1985 (Sayı)	1987 (Sayı)	Fark (Sayı)	%	1988 (Sayı)	1990 (Sayı)	Fark (Sayı)	%
Kaza Sa.	27	36	9	33,3	32	28	-4	-12,5
Ölüm Sa.	2,39	2,57	0,18	7,5	2,06	1,53	-0,53	-25,7

TABLO- IV : Ülkemizde Her Bin Sürücüye Karşılık Kaza ve Ölüm Sayısının Dönemlere Göre Karşılaştırma Tablosu

	Dönem 1				Dönem 11			
	1985 (Sayı)	1987 (Sayı)	Fark (Sayı)	%	1988 (Sayı)	1990 (Sayı)	Fark (Sayı)	%
Kaza Sa.	18,9	24,4	5,5	29,1	21,8	18,5	-3,3	-15
Ölüm Sa.	1,63	1,67	0,04	2,45	1,39	1,01	-0,38	-72,6

ve ölüm değerlendirmesi daha belirgin bir şekilde gösterecektir.

Ülkemizde her bin araca düşen trafik kazaları sayısında 1. dönem olan 1985-1987 yılları arasındaki üç yıllık sürede yaklaşık % 33,3 artış görülürken 1988-1990 yılları arasındaki II. dönemde bu değer de yaklaşık % 12,5 azalma görülmektedir. Yine 1000 araca karşılık trafik kazası sonucu ölüm oranında da I. dönemde % 7,5 artış, II. dönemde % 25,7 azalma görülmektedir.

Tabloda bütün çıplaklığı ile gözlenen konu II. Dönemdeki artışta I. Döneme göre teselli edici bir azalma gözlenmektedir. Bir bin sürücüye karşılık kaza sonucu ölümlerde ikinci dönemdeki azalmanın rastlantıya bağlanması mümkün değildir. Elimizdeki bu rakamlar İçişleri Bakanlığı'nın resmi kayıtlarından elde edilmiştir.

Eldeki rakamlar, Ülkemizdeki trafik kazalarının olumsuz sonuçları açısından iyi bir yerde olduğumuzu söylemiyor. Ancak daha farklı ölçütlere göre değerlendirmeler yapıldığında her bin araç ve her bin sürücü başına düşen trafik kazası ve ölüm sayısında azalmalar gözlenmektedir. Bir başka azalma da kaza başına düşen ölüm sayısında görülmektedir. 1985 yılında her 11,5 kazadan bir olan ölüm 1990 yılında 18,3 kazada bir olması tesellimizin ön önemli yanındır.

SONUÇ

Ülkemiz değişmekte ve gelişmektedir. Çok sayıda araç ve yoğun trafik de bunun ürünüdür. Sonuçta da kaza riskindedir artış doğaldır. Bu riskin en az düzeyde tutulmasını sağlamak devletin görevlerindedir. Görüldüğü kadarı ile Devletimiz bu görevi elinden geldiğince yerine getirmektedir. Sürücülerini eğiten Milli Eğitim Bakanlığı, trafiki denetleyen İçişleri Bakanlığı ve alt yapıyı düzenleyen diğer kamu kuruluşlarının çabalarını inkar edemeyiz. Daha az kazalı günler hepimizin dileğidir.